

Vardafjellet Vindkraft AS
c/o Nordisk Vindkraft Norge AS, Wergelandsveien 23B
0167 OSLO

Vår dato: 10.12.2019
Vår ref.: 200803409-155
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jørgen Kocbach Bølling
22959854/jboe@nve.no

Vardafjellet vindkraftverk AS – Godkjenning av konsesjonspliktige endringer - endret plassering av nettstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til brev av 14.08.2019 der Nordisk Vindkraft AS på vegne av Vardafjellet Vindkraft AS søker om ny plassering av 22kV/400V transformator og koblingsanlegg utenfor planområdet ved adkomstveien til Vardafjellet vindkraftverk. Koblingsanlegget søkes plassert i samme bygg som Lyse Nett AS sin nettstasjon, i et separat rom. Lyses del av nettstasjon planlegges bygget under Lyse Nett AS sin områdekonsesjon.

NVEs behandling

Søknaden om endret lokalisering av nettstasjonen har vært til felles behandling med søknad om endret turbintype, datert 14.10.2019. NVE sendte søknadene på høring i brev av 17.10.2019, men frist for merknader satt til 18.11.2019. Følgende fikk saken på høring; Avinor AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv Rogaland, Fylkesmannen i Rogaland, Lyse AS, Lyse Elnett AS, Naturvernforbundet i Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Sandnes kommune, Stavanger Turistforening og Sviland Bydelsutvalg. NVE ba også Nordisk Vindkraft AS om å orientere berørte grunneiere og andre rettighetshavere, i tillegg til berørte støy- og/eller skyggekastmottakere over anbefalte grenseverdier (basert på Worst-case beregninger), om høringen og fristen for å uttale seg til NVE.

Tiltakshaver har gjort det klart for NVE at arbeidet med nettstasjonen ikke kan avvente en behandling av endret turbintype. NVE har på dette grunnlag delt behandlingen i to vedtak.

Sandnes kommune har i forbindelse med høringen bedt om at det redegjøres bedre for utforming og eksakt plassering av nettstasjonen enn det som framkommer av søknaden. NVE har på dette grunnlag bedt tiltakshaver imøtekomme kommunens krav. Nordisk Vindkraft har i eposter til kommune og NVE datert 27.11.2019 redegjort nærmere for plassering og utforming av nettstasjonen.

NVE har gitt Sandnes kommune, Rogaland fylkeskommune og Advokatfirmaet Kluge utvidet frist for merknader til 04.12.2019.

Innkommne merknader

NVE har mottatt seks høringsuttalelser vedrørende nettstasjonen. Følgende er en sammenfatning av innkomne merknader.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Lyse Elnett AS skriver i brev av 14.10.2019 at de ikke har merknader til omsøkte endringer i prosjektet.

Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv skriver i brev av 06.11.2019 at de ut ifra sine arkiver ikke kan se at nettstasjonen vil komme i konflikt med automatisk freda kulturminner. På dette grunnlag har fylkesrådmannen ingen merknader til planene. De gjør imidlertid oppmerksom på at dersom tiltaket skulle komme til å berøre et større område enn det som nå er omsøkt, må de som regional kulturminnemyndighet også få mulighet til å vurdere eventuelle nye områder/utvidelser av tiltaksområdet. Videre minner de om at selv om det pr. i dag ikke er kjente automatisk fredede kulturminner i området som omfattes av tiltaket, må eventuelle funn ved gjennomføringen av planen straks varsles Rogaland fylkeskommune, og alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert funnet, jfr. Lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

Håkon Hetland skriver i brev av 15.11.2019 at han som grunneier til tidligere og ny plassering av nettstasjon ser positivt på flyttingen. Tidligere plassering ligger i grensen mellom innmark og utmark og kunne begrenset deres jordbruksdrift. Ny plassering av nettstasjonen ligger i et uproduktivt område som i tillegg har begrensninger pga. eksisterende luftspenn. Ved en eventuell nedlegging av vindparken kan ny plassering av nettstasjon gi en positiv etterbruk for innbyggerne i området. Da slike nettstasjoner er å se i de fleste områder frykter Hetland ikke noen negative konsekvenser av ny plassering.

Bjørn Bråtveit har på vegne av en nabogruppe på 54 personer rundt Vardafjellet sendt inn høringsuttalelse i saken i brev av 18.11.2019. De skriver at det er ikke fremlagt noen tegninger eller dokumentasjon på hvordan denne skal utformes. Naboene er skeptiske til at denne flyttes nærmere flere boliger uten at det fremlegges noe dokumentasjon på utforming av nettstasjonen.

Fylkesmannen i Rogaland skriver i brev av 19.11.2019 at det mangler begrunnelse og illustrasjoner av tiltaket, men at endret plassering i utgangspunktet vurderes som positivt ut ifra landbruks- og samdriftshensyn. Videre viser de til at alle tiltak med mulighet for virkninger for naturmangfold skal vurderes etter §§ 8-12 i naturmangfoldloven, jf. § 7 i same lov. Søknaden er derfor mangelfull. Før de kan vurdere konsekvensene av endringen må det fremlegges kart som tydelig illustrerer plassering og utforming av anlegget. I tillegg må søker vurdere endringa etter §§ 8-12 i naturmangfoldloven.

Sandnes kommune skriver i brev av 22.11.2019 at de har bedt om å få tilsendt informasjon om eksakt plassering, estetisk utforming ift. omgivelsene, elektromagnetisk felt, støy og støyretning, kultur- og fornminner og vurderinger etter naturmangfoldloven. Tiltakshaver har kun fremlagt tegninger i form av 3D-bokser uten noen form for detaljer. Resten har kommunen innhente fra Lyse Elnett. Kommunen mangler fortsatt informasjon om støyemisjon, nøyaktig plassering, vurderinger etter naturmangfoldloven, tilpasning til omgivelsene og materialvalg, og forventer at NVE tar ansvar for å sikre at hensyn knyttet til dette ivaretas på en god måte.

Kommunen kritiserer NVE for at søknaden ikke inneholdt nødvendig informasjon om tiltaket da saken ble sendt på høring. Det har medført ekstra arbeid og forsinkelse i kommunen. Kommunen minner om NVE at NVE har skjerpet kravet til involvering av lokale interessenter ved bygging av vindkraftverk og mener at NVE ikke etterlever dette. Det fratar kommunen, innbyggere, bydelsutvalg og andre høringsparter informasjonen de trenger for å kunne utøve reell medvirkning – noe som er svært uheldig i en sak som skaper stort lokalt engasjement og er svært viktig for bydelen.

Kommunen viser til en uttalelse fra Lyse Elnett AS der følgende fremgår:

Dette vil være en felles stasjon der Lyse Elnett vil disponere 2/3 av og Nordisk Vindkraft vil disponere de resterende 1/3 av bygningen. Den delen av bygningen som Lyse Elnett skal disponere (heretter kalt Nettstasjonen) vil bygges under områdekonsesjonen til Lyse. Plasseringen av bygningen er gjort i samråd med grunneier, Lyse og Nordisk Vindkraft på befaringer som er gjennomført underveis i

prosjektperioden. Flyttingen av bygningen er gjort blant annet med hensyn på krav til adkomst som Lyse har til sine installasjoner og det samfunnsøkonomiske aspektet der vi har mulighet for å benytte Nettstasjonen til fremtidige formål i området. Dagens innregulerte plassering av Nettstasjonen vil ikke ha noen fremtidig nytte etter at konsesjonstiden er over.

Det er utbygger som har ansvar for valg av arkitektur og vil bli seende ut som på tidligere innsendte 3D-tegninger fra Nordisk Vindkraft. Nettstasjon er planlagt bygget i betong som ivaretar Lyse Elnett sine krav.

Kommunen ber om at NVE stiller krav til at bygningen får et estetisk og arkitektonisk uttrykk som harmonerer med sine omgivelser og tar hensyn til nærliggende bolig. Det kan ikke tillates en ren grå betongkloss. Det kan f.eks. stilles krav til helning på tak, valg av taktekkning, fargebruk, materialvalg på yttervegger for å bryte monotonien i fasaden, terrengtilpasning o.l..

Selv om plan- og bygningsloven ikke gjelder for dette tiltaket ber kommunen om at NVE legger til grunn intensjonene med PBL § 29-2 i sin behandling av søknaden:

Ethvert tiltak etter kapittel 20 skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering.

Lyse Elnett har fått utført beregninger av elektromagnetiske felt (EMF) og hvor dette er over utredningsgrensen på 0,4 mikrotlesla. Det er kabling til transformatorstasjonen som gir høyest eksponering for EMF. Selve transformatoren vil ikke ha innvirkning i forhold til EMF-eksponering. Det er oppgitt at maksimal effektproduksjon vil være 30 MW som gir 787A på 22 kV. Ved i underkant av 5 meter på begge sider av kabelgrøften er EMF-eksponering under utredningsgrensen på 0,4 mikrotlesla i årsmitt. I dette tilfellet er nærmeste bolig ca. 90 meter i luftlinje fra ny bygning og kabel. Det er dermed ikke konflikt mellom valgt plassering av transformator og kabelgrøft, og EMF mot nærliggende bolig.

Lyse skriver følgende om arkeologiske registreringer, miljø og miljøverdier i sin uttalelse:

I forbindelse med etableringen av Vardafjell Vindkraft og kabelgrøft som går mellom Vardafjell og Vatne transformatorstasjon er det utarbeidet rapporter med arkeologiske registreringer. Den nye plasseringen av Nettstasjonen er lagt til samme område som det er utarbeidet rapporter for i forbindelse med kabelgrøft. Lyse Elnett er derfor enig i at planjusteringen ikke medfører ytterligere konsekvenser for miljø og andre miljøverdier enn det som er gitt dispensasjon i opprinnelige søknader.

Kommunen påpeker at området som foreslås for nettstasjonen ligger midt i en kantsone mellom veg og dyrkamark. Det er fortsatt noen trær der. Slike kantsoner er veldig viktige for insekter og biologisk mangfold generelt, og bør derfor bevares og styrkes. Dersom nettstasjonen kan plasseres i kanten av kantsonen, i stedet for midt på, vil en lettere kunne bevare et større areal av kantsonen. Kommunen mener derfor at det bør også stilles krav om at det plantes til med kompenserende kantsone rundt nettstasjonen med stedege arter – fortrinnsvis selje, hassel og rogn, da disse er spesielt viktige for insektene og annet biologisk mangfold.

Kommunen støtter samlokaliseringen av Lyse og Vardafjellet vindkraftverk sine nettstasjoner, men ser gjerne at en plasserer bygningen slik at den tar minst mulig av kantsonen mellom veg og dyrkamark. Plasseringen må også ta hensyn til driften av dyrket mark.

Etter tiltakshavers fremlegging av tilleggsinformasjon om plassering og utforming i eposter av 27.11.2019 har NVE bedt kommunen om de ønsker å gi ytterligere kommentarer til saken. Kommunen har i epost av 04.12.2019 til NVE gjort det klart at de ikke ønsker å avgi ytterligere merknader.

NVEs vurdering

NVE viser til søknadens vedlegg 1 for plassering av nettstasjonen, og Lyse Elnetts innspill til Sandnes kommune. Nettstasjonen ligger i en slik avstand til boliger at elektromagnetisk felt etter vår vurdering ikke er en aktuell problemstilling. NVE vil følgelig ikke imøtekomme krav om flytting lengre vekk fra boliger i området. NVE slutter seg til kommunens vurdering av at samlokaliseringen av nettstasjoner i området er positivt. Tiltaket vi etter NVEs vurdering ikke gi vesentlig skade på naturmangfold, jfr. naturmangfoldloven § 8-12. Tiltakshaver skal så langt det er mulig ivareta kantsonen mellom veg og dyrket mark i området. NVE konstaterer at plasseringen ikke vil gi virkninger for driften av dyrket mark.

NVE legger til grunn at lokaliseringen ved veien ikke vil være spesielt belastende for omgivelser eller nærliggende boliger. NVE mener at fremlagte visualiseringer, tegninger og eksempelbilder gir et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Vi minner om at nettstasjonen i all hovedsak skal bygges i medhold av Lyse Elnetts områdekonsesjon og at dette er standardiserte bygg som er vanlig brukt i distribusjonsnett. Tiltaket vil etter vår vurdering ikke gi vesentlige virkninger for omgivelsene. Det er derfor ikke grunnlag for å kreve at nettstasjonen skal utformes annerledes enn Lyse Elnetts øvrige nettstasjoner. Vi vil derfor ikke imøtekomme krav om at det må stilles spesielle krav til estetisk og arkitektonisk uttrykk.

Vedtak

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 27. juni 2016, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 14.08.2019 og eposter av 27.11.2019 Vardafjellet Vindkraft AS tillatelse til å endre lokalisering og utforming av nettstasjon for 22kV/400V transformator og koblingsanlegg utenfor planområdet ved adkomstveien til Vardafjellet vindkraftverk. Utbyggingen av nettstasjonen skal langt det er mulig skal ivareta kantsonen mellom veg og dyrket mark i området.

Koblingsanlegget skal plassert i samme bygg som Lyse Nett AS sin nettstasjon, i et separat rom. Lyses del av nettstasjon planlegges bygget under Lyse Nett AS sin områdekonsesjon.

NVE gjør oppmerksom på at konsesjonær må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Klageadgang

Vedtakene kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen kom frem eller klageren fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtakene, jf. forvaltningsloven kap. VI. Parter (grunneiere, rettighetshaver og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (andre med spesielt nær rettslig, økonomisk eller faktisk tilknytning til saken og organisasjoner som representerer berørte interesser) har rett til å klage på vedtakene. Å avgi høringsuttalelse eller på annen måte bli orientert om saken gir ikke i seg selv gir klagerett på vedtakene.

En klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Den bør inneholde en begrunnelse og opplysninger som gjør det mulig for NVE å avgjøre om klageren har klagerett. Etter forvaltningsloven skal NVE vurdere klagen og forberede saken før den sendes til Olje- og energidepartementet. Vi foretrekker at klager sendes til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Informasjon til berørte parter

NVE pålegger herved Vardafjellet Vindkraft AS om å orientere alle berørte grunneiere og rettighetshavere om tillatelsen og klagemuligheten i saken.

Med hilsen

Rune Flatby
Direktør

Arne Olsen
Seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland
LYSE ELNETT AS
Rogaland fylkeskommune
Sandnes kommune